

BUITEN

23^E JAARGANG N^O. 50

ZATERDAG 14 DECEMBER 1929

DE TRIOMFBOOG VAN TITUS TE ROME. OP DEN ACHTERGROND HET COLOSSEUM

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

DE BEMOEIAL, DOOR C. ROWLAND (4)	BLZ. 590
DE ZUIDERKERK	BLZ. 591
MARSKRAMERS EN STRAATVERKOOPERS IN HET OUDE ROME (GEÏLL.), DOOR A. H. LUIJDJENS	BLZ. 589, 592—595
DE VERSTEKELING (KORT VERHAAL, IN DEN KORTE VERHALENWEDSTRIJD, BEKROOND MET DEN TWEE- DEN PRIJS), DOOR DAVID TOMKINS.	BLZ. 594
FLOXEN, DOOR E. VAN DEN BERG-BOLDINGH . . .	BLZ. 595
HET HOFJE VAN BELOIS TE SCHIEDAM (GEÏLL.), DOOR Dr. A. J. VAN DE VEN	BLZ. 596—597
ZE MOST ER UUT, DOOR M. VAN KAMPEN	BLZ. 597
AVONDBEZOeken BUITEN (GEÏLL.), DOOR F. E. BLZ.	598—600
ZEILEN (GEÏLL.), DOOR C. VISSER (MET TEEKENINGEN VAN JAN KRAAN).	BLZ. 599—600
ONTVANGEN UITGAVEN	BLZ. 599
IN HET RIJK DER STILTE (DE REIGER IN DE BIEZEN), DOOR CHARLES G. D. ROBERTS (2)	BLZ. 600
ZIGEUNERJONGENS IN ROEMENIË (ILL.)	BLZ. 600

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

*Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adre-
seeren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam,
stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holke-
ma's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, Met de
toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten". Duidelijke
naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's*

Nieuw verschenen nummers 25 cts., oudere 50 cts.

DE BEMOEIAL

4)

DOOR C. ROWLAND

DERDE HOOFDSTUK

EENIGEN tijd na Miss Kimball's vertrek, begaf ik mij naar mijn club. waar ik gewoonlijk dineerde. Terwijl ik daar zat te piekeren over het voorgevallene, kwam een kennis van mij binnen, Dokter Phillips, een der knapste lui van het Departement van Landbouw, wiens jongste werk over de Phylloxera hem het Fransche Legioen van Eer had bezorgd. Dadelijk liep ik op hem toe.

„Dokter Phillips” begon ik, „zou het u erg vervelen met mij over uw vak te praten?”

Hij glimlachte. „Hebt u ooit een echt vakman ontmoet, die niet liever over zijn vak praat dan over iets anders?” antwoordde hij, terwijl hij mij zijn hand toestak.

„Met een vakgenoot”, zei ik. „Met een leek moet het, naar men mij wel eens te kennen heeft gegeven, minder plezierig zijn”.

„Niet als hij hersens heeft”, zei Phillips en liet er zachtjes op volgen: „Maar dat komt zelden voor”.

„Wat ik u vragen wou is dit: Is het mogelijk een uitheemsch insect te importeeren, dat het evenwicht onzer inheemsche insectenwereld kan verstoren en ons land aan vernietiging prijs geven?”

„Vernietiging”, zei Phillips, „is een groot woord. Maar het zou heel wat nadeel kunnen berokkenen. Overigens is uw vraag nog niet zoo dadelijk te beantwoorden. Ongetwijfeld zijn er tal van tropische insecten, die heel wat kwaad kunnen stichten, voor ze door de kou zouden zijn uitgeroeid. Naar mijn meening moest ieder, die probeeren wil uitheemsche

soorten te importeeren, in de gevangenis worden gezet. Kijk eens naar de mooie water-hyacinth, die de een of andere gek in Florida heeft geïmporteerd en die een paar jaar later op tal van rivieren de scheepvaart onmogelijk heeft gemaakt. Dan zijn er de hazen in Australië en het geval van het ezelsveulen dat den ichneumon op Jamaica heeft gebracht, met het gevolg, dat het vogelleven er bijna is uitgestorven. En zoo zou ik u verscheiden voorbeelden kunnen opnoemen”.

„Maar denkt u niet, dat, waar het insecten geldt, het kwaad van korten duur zou zijn”, vroeg ik. „Zou de natuur zelf niet een natuurlijken vijand produceren?”

Phillips haalde de schouders op. „Waarschijnlijk wel”, zei hij. „Wat dat betreft, vormen lijders aan longontsteking en pokken en diphteritis en gele koorts ook tegengiffen voor de bacteriën die ze aanvallen — als ze lang genoeg blijven leven”, voegde hij er droogjes aan toe.

„Maar gelooft u werkelijk” hield ik aan, „dat het mogelijk zou zijn een insect te importeeren dat het natuurlijk evenwicht zoo volkomen kan verstoren, dat het heele landstreken kan verwoesten, oogsten kan vernietigen en vee vergiftigen, zoodat het, waar het verschijnt, hongersnood veroorzaakt? Er moet toch wel het een of ander stevige, Amerikaansche insect zijn, dat 't de baas is en 't uitroeit”.

„Misschien wel”, zei Phillips. „Niettemin zou het eerst heel wat kwaad kunnen stichten. Neem, bijvoorbeeld, de Phymatidae, die soms uit semi-tropische landen Noordwaarts trekken. Dat is een diertje, dat een waar gevaar zou opleveren voor landen, waar het geen natuurlijke vijanden heeft. Zelfs nu reeds doet het al heel wat kwaad door de insecten te vernietigen die het stuifmeel moeten overbrengen. — Maar neem me niet kwalijk. Hier komt een Duitsche collega, dien ik voor het diner heb uitgenoodigd”.

Phillips ging zijn gast begroeten, mij verontrust achter latend. Het was juist zoo een Phymata insect dat Professor Kimball uit Borneo had meegebracht. En misschien als verdediging tegen een te groot aantal vijanden had het hetzelfde afdoende afweer-middel ontwikkeld als onze eigen Amerikaansche boschkat, het stinkdier.

Voor het eerst begon ik echt ongerust te worden en vond ik de gedachte dat ik, door mijn afschuwelijke bemoeizucht het land misschien aan een groot gevaar had blootgesteld, allerellendigst. Dan kwam daarbij de angst voor mijn gestolen brieven.

Maar iedere medaille heeft haar keerzijde. En zoo dacht ik, terwijl ik het middagmaal nuttigde, minder aan de Phymata, dan aan het lieflijke beeld van Miss Kimball zooals ze voor mijn spiegel had gestaan om haar hoed op te zetten. Ten slotte verwijlden mijn gedachten — tot mijn schande moet ik het bekennen — meer bij haar heldere, grijze oogen en sierlijke gestalte, dan bij mijn brieven of bij de plaag die ons land bedreigde. Nooit in mijn heele leven had ik mij zoo tot een vrouw aangetrokken gevoeld en ik meende, dat al wat ik te doen had om bij haar in de gunst te komen, was, de Plaag terug te krijgen, die uit mijn bureau gestolen was. Dat was alles — en ik besloot reeds den volgenden dag mijn geluk te beproeven.

Met dit voornemen huiswaarts keerend, vond ik daar het volgende telegram:

„Vader wil u spreken, voor u naar Muller gaat. Kunt u morgen komen? Draadantwoord”. Kimball.

Ik zocht de treinen in mijn spoorboekje op en telegrafeerde het uur van aankomst. Den volgenden ochtend nam ik een vroegen sneltrein en werd aan het station opgewacht door Miss Kimball. In haar eenvoudig mousseline japonnetje met een Panama hoed, zag zij er betooverender uit dan ooit.

„Ik dank u, dat u gekomen bent”, zei ze, terwijl zij me voorging naar een ouderwetsch rijtuigje, getrokken door een bedaarde merrie. „Vader wou u beslist spreken, voor u iets deedt om te trachten de Plaag terug te krijgen. Hij zegt dat dit een uiterst gevaarlijke onderneming zou zijn. Muller is geen gemakkelijk heerschap” en zij keek mij van terzijde aan met haar prachtige oogen.

„Hoe gaat 't uw vader?” vroeg ik. „En hoe heeft hij het bericht van zijn verlies gedragen?”

„Hij was vreeselijk overstuur ervan en zou misschien nog veel erger zijn geweest, als ik hem niet verzekerd had dat u iemand was van buitengewone energie en vindingrijkheid. Ik zei hem, dat gij u persoonlijk met de zaak zoudt bemoeien en dat er geen twijfel bestond aan uw succes. Onder de gegeven

omstandigheden mocht ik mij, mijns inziens, aan eenige overdrijving schuldig maken", voegde zij er guitig aan toe.

"Laten wij hopen", zei ik, "dat het zal blijken geen overdrijving te zijn geweest".

"Vader schijnt overtuigd te zijn, dat het u wel wat moeite zal kosten tot Muller door te dringen", zei Miss Kimball. "Hij woont op een eenzame landtong met een lijfwacht van twee Duitsche bedienden en twee groote honden. Niemand wordt ooit op het terrein toegelaten en het zou hoogst gevaarlijk zijn te trachten er met geweld binnen te dringen. U moet weten, Mr. Pembroke, dat Muller feitelijk een Duitsch edelman is, Graaf von Hornisgrinde en dat hij eenige jaren geleden uit Duitschland moest vluchten tengevolge van een duel dat niet anders dan een moord genoemd mocht worden. Hij is een woeste, onbeheerschte vent en vader heeft mij dingen verteld van zijn behandeling van de inboorlingen, die mij het bloed in de aderen deden stollen — en ik ben niet voor 'n kleintje vervaard. Vader wou niet, dat u hem gingt opzoeken, voor u goed wist met wat voor man u te maken zoudt krijgen".

Het was geen prettig vooruitzicht voor een vreedzaam en bedaard jongmensch; maar ik mocht tegenover Miss Kimball geen angst toonen. Het zou daarvoor tijd genoeg zijn als ik tegenover Muller stond.

"Des te erger voor hem", antwoordde ik grimmig. "Als hij zoo een reputatie heeft, zal men het mij eerder vergeven als ik geweld zal gebruiken".

Ik voelde dat zij mij aankeek en meende in haar blik verbazing en bewondering te lezen.

"Laten wij hopen, dat het niet zoo ver zal komen", zei ze ernstig.

"Och ja", zei ik onverschillig; en voegde er de strikte waarheid aan toe: "Mocht dat wel het geval zijn, dan zal 't Muller's eigen schuld zijn".

De Kimball bezitting was een mooie oude boerderij aan den oever van de Sound, met groote steenen schoorsteenen en massieve deuren. Ze lag omringd door oude boomen: eiken en wilde vijgen en er achter lagen schuren en hokken voor pluimvee, die het geheel een landelijk en huiselijk karakter verleenden. Toen we uit de buggy waren gestapt, sprak Miss Kimball tot de merrie, die op haar eigen houtje naar den stal wandelde. Wij traden binnen in een deftige zitkamer met tal van fraaie, oude meubelen. Verder bevatte ze allerlei voorwerpen zooals men die slechts vindt in het huis van een bereisd man: Oost-Indische wapens en versierselen; een Dajakschild, mooie krissen, waarvan de handvatten waren ingelegd met goud, zilver en kleine parels om het afglijden van de hand te voorkomen. Ook een glazenkastje vol kleurige vliegen, kevers en vlinders.

"Vader is zeker in het laboratorium", zei Miss Kimball. "Hij tracht een insekt te vinden dat de P. Mullerensis lusten. Zij weigeren langer de bijen uit onze korven te eten, waarmee wij ze tot nu toe gevoed hebben. Als u mee wilt gaan, zullen wij hem opzoeken".

Onderweg zagen wij allerlei vreemdsoortige dieren, die mij niet weinig in verbazing brachten. Kippen die vroolijk in een plas rondzwommen, een kat die aan haar staart aan een tak bengelde, een hond gestreept als een tijger en dergelijke dieren meer. Op mijn verbaasde vragen antwoordde Miss Kimball:

"Het resultaat van natuurlijke teeltkeus. Het heeft jaren geduurd en vele geslachten zijn er voorafgegaan voor vader dit resultaat bereikt had". — Mijn respect voor den professor nam steeds toe.

Wij vonden hem in een der afgelegen schuren voor een kooi van fijn vliegengaas; en hij begroette ons met een vriendelijken, maar verstrooiden, glimlach. Hij zag er heel slecht uit en had een okerkleurige tint. Maar zijn oogen waren helder en intelligent en hadden die eigenaardige kijk, die men vindt bij menschen die al veel vreemde dingen gezien hebben en steeds naar nieuwe zoeken. En zooals bij zoovele geleerden was zijn eenvoud bijna kinderlijk; en zijn glimlach terwijl hij mijn hand greep, bijzonder innemend.

"Het is heel vriendelijk van u, dat u gekomen bent", zei hij. "Ik ben heel ongerust geweest. Maar nu mijn dochter mij verzekerd heeft dat u geen moeilijkheden verwacht bij het bepraten van mijn — vroegeren kollega, ben ik gerustgesteld en heb ik weer lust gekregen mijn werk te hervatten. Laat ik u de Phymata Kimballis eens toonen of de Plaag zooals wij ze genoemd hebben sinds wij tot de ervaring zijn gekomen

van het onheil dat zij kan stichten. Veroorloof mij u te zeggen, dat het zeer — voor u pleit dat gij het mandje niet geopend hebt. De meeste menschen zouden zich door nieuwsgierigheid hiertoe hebben laten verleiden en hadden zoo een nationale ramp kunnen veroorzaken".

Hij ging ons voor naar een der schuren en zelfs nog voor hij de deur geöpend had, sloeg de wee-zoete doordringende geur der afschuwelijke insekten mij tegemoet.

Voor een kooi van spiegelglas en vliegengaas bleef de professor staan. Daar achter zwermden een aantal kwaadaardig uitzierende insekten, zoo groot als meikevers, maar minder fors en met een breed, plat achterlijf dat in punten achterwaarts en opzij eindigde. De vleugels lagen over elkaar gevouwen op hun rug; zij hadden een groen-gele kleur met zwarte horizontale strepen en zwarte vlekken achter de schouders.

Het tikkend, sissend geluid dier walgelijke dieren was bijzonder onaangenaam, terwijl de wee-zoete geur iemand den indruk gaf van iets rottends en vergiftigs, dat, zooals ik reeds zei, deed denken aan bedorven vleeschetende planten.

Zij schenen den professor te kennen, want ze kropen allemaal tegen het glas op. De vloer lag bezaaid met de overblijfselen van bijen, motten, sprinkhanen en andere insekten.

"U ziet wel", sprak de professor, "dat het een varieteit is van de Perosa en de P. Wolffi, de gewone Amerikaansche soort. Maar deze zijn grooter en vraatzuchtiger en hebben dien eigenaardigen, hinderlijken geur, die de Amerikaansche Phymatidae missen. Dat maakt ze juist zoo gevaarlijk. Bovendien zijn ze veel sterker. Zie naar hun bijzonder krachtige achterpooten. Ik heb deze insekten tegenover de meest gevreesde spinnen geplaatst, maar zelfs de tarantula gaat ze uit den weg. Gewone wespen en bijen hebben net zoo veel kans tegenover de Plaag als een konijntje tegen een bulldog".

Hij opende een kleine schuif in de kooi en ving met de handigheid, die slechts door langjarige gewoonte wordt verkregen, een groot exemplaar in een vlindernet. Daarmee ging hij ons voor naar een ander gebouwtje, dat tal van vogels en kleine dieren bevatte.

"In deze kooi" zei de professor met de onbewuste wreedheid van den natuuronderzoeker, "zit een half verhongerde rat, die, wonderlijk genoeg, in leven blijft door de vliegen, torren, mieren en andere insekten, die ik haar van tijd tot tijd toewerp. Let maar eens op". — Hij nam een krekel uit een met gaas bedekt doosje en liet hem in de kooi van de rat vallen. Voor hij den grond bereikt had, was de rat er op toegesprongen en had hem verslonden.

"En kijk nu eens —" zei de professor en liet de Plaag vallen, die op den vloer neerkwam en begon weg te loopen. De rat sprong er heen; maar toen het scheen alsof zij het insekt wou oppakken, bleef zij staan alsof ze haar neus gebrand had en schoof haastig achteruit. Toen kroop zij in een hoek van de kooi en bleef daar zitten met het ontevredenste gezicht dat ik ooit van een dier gezien heb.

De professor ving de Plaag weer op en ging ons voor naar een andere kooi.

"Hier zit een uitgehongerde spotvogel", zei hij. "Let op; die vogel heeft in twee dagen niets gegeten", en hij liet een krekel in de kooi vallen. De vogel verslond hem met de haast van een uitgehongerden gevangene. Toen liet de professor de Plaag in de kooi vallen. De vogel scheen dit kunstje al te kennen. Hij hield zijn kopje schuin, maakte een geluid alsof hij zeggen wou: „Loop naar den duivel!" en vloog naar de bovenste stang van zijn kooi. (Wordt vervolgd)

DE ZUIDERKERK

Een onzer abonné's wijst ons erop dat Prof. F. A. Molster in een ingezonden artikel in het Alg. Hbl. van 19 Sept. i.l. op grond van enkele vonnissen concludeert, dat de Zuiderkerk aan de Nederduitsche Hervormde Gemeente toebehoort. Prof. Molster verwijst echter zelve naar een artikel van prof. van Apeldoorn in den 48sten jaargang van het Rechtsgeleerd Magazijn, die de juistheid der uitspraken niet boven twijfel verheven acht. De Redactie wil zich in de eene of de andere richting geen meening veroorlooven, daar ze met den geachten inzender van oordeel is, dat „Buiten" allermint bestemd is voor de bespreking van juridische kwesties. Maar ze meent toch, dat er gezien de boven vermelde uitspraken, hieromtrent nog even goed meningsverschil bestaat als in de Paleis-Raadhuiskwestie te Amsterdam.

MELKSLIJTER AAN HET FORUM VAN TRAJANUS TE ROME. DERTIG JAAR GELEDEN EEN GEWOON VERSCHIJNSEL.

MARSKRAMERS EN STRAATVERKOOPERS IN HET OUDE ROME

NAARMATE het reizen gemakkelijker wordt en de verbindingswegen tusschen de verschillende cultuurcentra een sneller verplaatsen mogelijk maken, verliezen helaas de steden meer en meer hun oude karakter. Voor wie oog heeft voor het eigenaardige en gevoel voor het oude en overgeleverde, beteekent dit een onherstelbaar verlies. Alle die kleine bijzonderheden, die een eigen stempel drukten op het leven van iedere stad en die eigenlijk een van de groote bekoringen van het reizen uitmaakten, gaan verloren en geen kunstmiddelen blijken in staat de steeds toenemende nivelleering tegen te gaan. Deze neiging tot de eenvormigheid, die er welhaast toe zal leiden, dat Parijs en Berlijn, Rome en Amsterdam, New-York en Weenen wat het leven der bewoners betreft als cliché's van eenzelfde prent op elkaar zullen gelijken, verduistert en begraaft alles wat pittoresk is en traditioneel zooals in vroeger eeuwen de uitkwasten van onze wel wat al te puriteinsche voorouders de muurschilderingen en fresco's onzer oude kerkgebouwen hebben weggevaagd. Meer misschien dan ergens anders voelt men dit in de stad Rome, die sedert 1870 het weerloos slachtoffer is eener stormachtige bouwrevolutie, welke groote gedeelten der eens zoo wonder-schoone stad heeft verwoest als ware zij door een aardbeving geteisterd; geheele wijken, onberoerd uit de middeleeuwen tot ons gekomen, zijn verdwenen; eeuwenoude villa's en parken, de meest romantische tuinen van Italië, grootsche paleizen, kloosters en kerken die op een lange geschiedenis en eerwaardige tradities konden bogen, werden geslecht. En dit alles om van het oude Rome een „moderne” stad te maken, een met lineaal en passer geconstrueerd huizenagglomeraat, waar de lange, eentonige straten elkaar rechthoekig moeten snijden en waar de monumenten uit vroeger tijd netjes „geïsoleerd”, zooals dat heet, te midden van wat boompjes en een grasveldje zullen staan in plaats van ingesloten tusschen de huizen, die er een ondeelbare eenheid mee

vormden. Doch het neerslaand houweel, doordringend tot in de ingewanden zelve der oude stad, heeft daar niet alleen de huizingen, de paleizen, de straten van het verleden vermoord, doch ook zekere uitingen van het leven der burgerij, zooals dat eens geleefd werd in de smalle slopjes, op de intieme, welbesloten pleintjes, temidden der trotsche roemrijke monumenten. Zeer karakteristiek waren in het oude Rome de rondtrekkende kooplieden en de straatverkoopers, die men in grooten getale nog weinige jaren geleden aantrof. Zij amuseerden de voorbijgangers door hun kreten, hun gebaren en door hun eigenaardige kleederdrachten, die niet zelden teruggingen op de plaatselijke kleeding van de landen of gebieden, waaruit zij hun waren betrokken. Zooals gezegd, te Rome is van dit kleurig en luidruchtige volkje slechts zeer weinig meer overgebleven. Niet dat de hoofdstad niet rumoerig genoeg is, integendeel! Het lawaai van trams, auto's en vooral van de puffende en gillende motorfietsen is zoo oorverdoovend, dat zelfs Amerikanen hier zich onbehagelijk gevoelen. Na een langdurig verblijf te Rome, kan men met hoop op succes een rustkuur gaan doen te Parijs of Londen. Doch juist dit onharmonisch, tergend lawaai van de moderne verkeersmiddelen is de oorzaak geweest van den ondergang der straatleuders. De overheid heeft eenvoudig het aanprijzen van koopwaren door middel van schreeuwen of zingen verboden. Geheel anders is de toestand te Napels. Al heeft ook het schoone Partenope architectonisch alle karakter verloren, het levensblijve volk aan den blauwen golf blijkt tegen de nivelleerende invloeden bestand en de klinken nog heden als welluidende muziek in het oor van den voorbijganger. In Rome was de kooproep nooit sentimenteel en zelden welluidend. Verschil van karakter en van tongval waren oorzaak daarvan. Allerlei bedrijf en handel werd eens in de straten der Eeuwige Stad uitgeoefend en te ver zou het mij voeren slechts in het kort alle de schilderachtige

figuren der straathandelaren aan te duiden. Doch enkele der meest typeerende wil ik toch noemen. Wat het eerst den vreemdeling opviel waren de Romeinsche voddenrapers, zonder uitzondering Joden, die reeds vroeg in den morgen de krotwoningen van het thans verdwenen Ghetto verlieten en met een zak op den rug, luid schreeuwend en de kracht hunner stem nog versterkend door de als trompet gebezigde vrije hand, de stad doorzeulden. Dan waren er de matrassenreinigers, die op de schouders een primitief werktuig droegen waarmee ze de wol kaardden en in de handen twee droge distels om de wol te slaan; in Italië zijn bedden en matrassen namelijk met ruwe wol gevuld. Deze matrassenreinigers kondigden door een eigenaardigen heeschen roep hun komst aan en oefenden hun ongezond en stoffig bedrijf uit in den hof of op het platte dak van het huis, waar men hun diensten van noode had. Thans is dit verboden en werken zij in kleine, meest onderaardsche werkplaatsen in de achterbuurten der groote stad. Zelfs schoenmakers trokken langs de straten, een stuk geloid leer om den hals dragend, waarvan ze, telkens wanneer ze een karweitje gevonden hadden, een stuk afsneden om dan, gezeten op de stoep voor het huis in een ommezien de halfslete laarzen weer toonbaar te maken. Parapluimakers en -verkoopers belegerden den voorbijganger ook op de meest tropische Augustusdagen en hadden steeds klanten; zij zijn trouwens niet geheel en al verdwenen, wat ook, gezien den werkelijk ongelooflijken afkeer, dien iedere Italiaan koestert voor het hemelwater, vooralsnog wel niet het geval zal zijn. Zelfs ontmoet men thans nog menschen, die hun brood verdienen met het verkoopen van: gummiringen ter sluiting van parapluies en tandenstokers, twee artikelen die buiten Italië nu niet als dringende levensbehoeften gevoeld worden. ☼ Typen, die men ook thans nog vindt, zijn: de zeer jeugdige verkoopters van schoenveters, die soms tien minuten lang met den voorbijganger meeloopen eentonig zeurzeggend: „Ho fame, ho fame” (Ik heb honger, 'k heb honger) om daarna de ontvangen soldi zoo snel mogelijk onder elkaar te verdobbelen, bij welke bezigheid ze door niets worden afgeleid, tenzij door het passeeren van iemand, die er goedhartig genoeg uitziet om succes te doen verwachten bij een nieuwe ho fame-expeditie. Voorts de handelaren in bezems, waaier-vormige werktuigen bestaande uit een platgedrukt conservenbusje waaruit een dozijn kippenveeren steekt (dit instrument wordt door de huismoe-
ders gebezigd om het houtskoolvuurtje lucht toe te wuiven dat te Rome kachel en gasstel vervangt), en touw, die er met hun vervaarlijke bezemstelen beslist indrukwekkend uitzien. Verdwenen zijn daarentegen de herdersjongens uit de „Ciocciaria”, die gekleed in schapenvellen en met witte doeken om voeten en beenen gebonden, zeer kunstig houtsnijwerk te koop bo-

MACARONIVERKOOPEER TE NAPELS. EENIGE JAREN GELEDEN IN DE VOLKSWIJKEN NOG EEN ALLEDAAGSCH TOONEELTJE. THANS ZIET MEN, ZELFS TE NAPELS, ZELDEN MEER, DAT MACCARONI MET DE VINGERS WORDT GEGETEN

den. Verdwenen ook de herders, die geitenmelk op straat verkochten en . . . de geiten in het bijzijn van den klant molken. Te Palermo ziet men dit nog heden. ☼ Schoenpoetsers zijn te Rome bijna even talrijk als kroeghouders. Zij zijn meesters in hun vak en gebruiken voor elk paar schoenen minstens tien verschillende zelfgemaakte poetsmiddelen en een half dozijn borstels, steeds met twee handen tegelijk twee borstels over denzelfden schoen wrijvend. Napels overtreft Rome in zooverre dat de klant van een Napolitaanschen schoenpoetser door een vervaarlijk scherm tegen regen doch vooral tegen de blakerende zonnestralen wordt beschut. De gewoonte om de aandacht van de voorbijgangers te trekken door een opdringerig kloppen met den borstel op hun koperbeslagen poetsdoos, hebben de Romeinsche schoenpoetsers noodgedwongen opgegeven; te Napels en Palermo is dit nog steeds gebruikelijk. Verreweg het aardigst waren echter de honderden verkoopters van voedingsmiddelen, die de publieke straat tot winkel hadden verkozen. Ieder hunner had een eigen wijze om zijn waar aan te bieden en hun dik-

ROMEINSCHE WIJNKAR, NOG NIET DOOR DE „BESCHAVING” VERDRONGEN

wijls zeer geestige, vaak ook gewaagde grappen vormden hun beste reclame. Bijna alles wat we thans in de winkels halen, werd eenmaal op straten en pleinen verkocht. Te Rome ziet men behalve fruitventers, die echter een wagen bezitten en dus reeds een hogere klasse straatverkoopers vormen, thans alleen nog olijvenmannen, die met een tonnetje ingelegde olijven de volkswijken doorgaan, kastanjevrouwtjes, die met een klein kacheltje naast de herbergdeuren kastanjes zitten te poffen en verkoopters van in zout water geweekte witte boonen, een speciaal Romeinsche lekkernij. In den goeden ouden tijd echter stonden reeds bij het kriecken van den morgen de sterkedrank-

schenkers aan de stadspoorten te wachten op de lange rijen wijnkarretjes, die den blonden nectar van de „Castelli” naar de stad brachten. En in den laten avond zag men op hoeken en pleinen koffieleurders, die tevens, in die dagen toen de monumentale trappen van de hooge en groote Romeinsche huizen 's nachts niet verlicht waren den laten wandelaar eindjes kaars te koop boden. Den geheelen dag wemelde voorts de straat van vruchtenkooplui; voor de scholen hokten oude vrouwtjes, die op een stuk papier op straat de meest bonte lekkernijen uitstalden. Vele dier kramers bezaten een ezel en het gebalk der grauwtjes mengde zich met de galmende roepen der leurders. Trouwens drie jaar geleden zag men te Rome nog meer ezels dan paarden en te Napels zijn de ezel en de os nog steeds de trekdiere bij uitnemendheid. Handelaars in gekookte peren en ijsverkoopers behooren nog niet geheel tot het verleden en op feestdagen ziet men nog vaak genoeg een man die een aan het spit gebraden en met mint gekruid varken rondsjouwt, waarvan hij voor de liefhebbers geweldige hompen afsnijdt. Straatbarbiërs, waarzeggers, straatzangers, openbare schrijvers zijn zeer zeldzaam geworden. Rome's straten waren dus eenmaal levendig en pittoresk en al waren er ook wel niet te loochenen nadeelen aan deze primitieve toestanden verbonden, toch zullen wij bij het lezen der oude reisverhalen steeds met zekeren weemoed terugdenken aan al het karakteristieke en interessante dat voor goed verloren ging.

A. H. LUIJDJENS

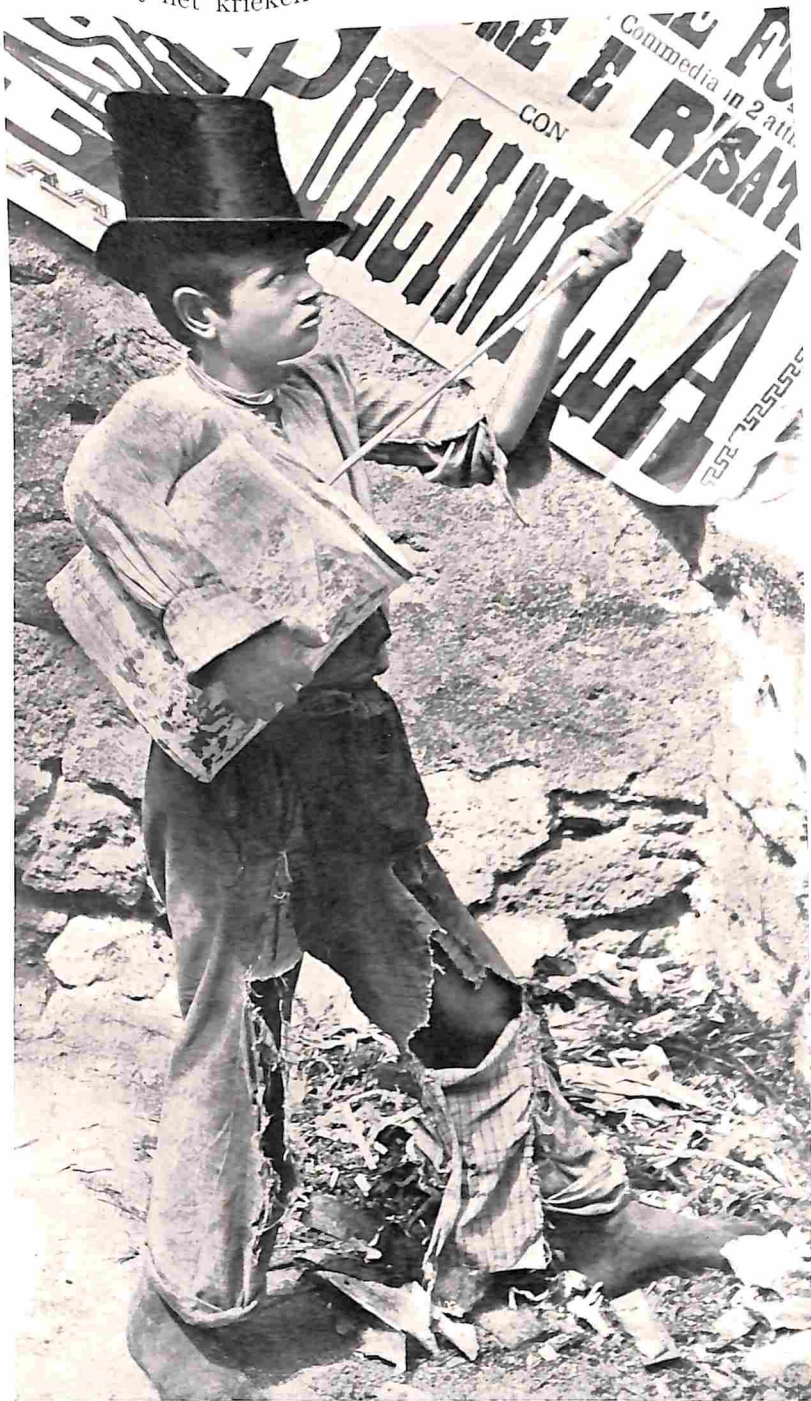
DE VERSTEKELING *)

„t IS vandaag voor 't laatst, dat ik met je kom spelen, Jan”, zei het spichtige, dertienjarige dochttertje van Heinsen, den kruidenier, tegen haar buurjongen van elf. „Morgen gaan we naar buiten!” Ze stonden op het vondertje over de moddersloot, waar ze elkaar een jaar lang bijna iederen dag ontmoet hadden. Deze sloot vormde een soort van grenslijn tusschen het patricische deel der bevolking van het kleine stadje en de plebejers. Uit het feit, dat de vader van Mien Heinsen naar buiten dacht te gaan, valt af te leiden, dat Jan's ouders tot de laatste categorie behoorden en inderdaad: ze kochten konijnenvellen op! Er

is nog een bonte verscheidenheid van artikelen, die in deze branche thuis behooren, maar het schijnt mij overbodig toe, ze op te noemen. Jan's groote, bruine oogen staarden het meisje onafgebroken aan. Hij had groote genegenheid voor haar opgevat tengevolge van de gedroogde pruimen en de kandijklonten, die ze telkens uit de zaak van haar vader voor hem meebracht, maar meer nog bewondering. Mien toch kon aan één stuk doorratelen over dingen, waar je aan den arme-lui's kant van de sloot niet van hoorde. Vandaag scheen ze weer zoo'n onderwerp te hebben. „Wanneer kom je terug?” vroeg Jan na eenig nadenken. „Malle jongen, ik kom heelemaal niet terug” klonk het vroolijk, „ik ga voor goed ergens anders wonen”. Vreemd! vond Jan. Aan die woorden „voor goed” was altijd iets verdrietigs verbonden, dat had hij thuis vaak genoeg opgemerkt. Een werkmans uit de fabriek was voor goed blind geworden. Moeder was haar beurs met een gulden en zeven kwartjes erin voor goed kwijt. Waarom lachte Mien, als ze voor goed weg ging? „Kom je nooit meer hier, nooit meer?” vroeg het ventje met zó'n nadruk en zóo droevig, dat zijn speelkameraad even voelde, welke leegte ze zou achterlaten. Tot troost sloeg ze aan 't vertellen: „M'n vader heeft een nieuw huisje laten bouwen, zóo leuk, heelemaal buiten de stad in een park. De heele tuin staat vol bloemen, rooie, witte, paarse . . . alle kleuren, die je maar bedenken kunt. En ik krijg een hok met witte konijntjes en duiven zijn er ook. D'r is een vijver en een rots, waar water afloopt . . .”

Jan's oogen staarden in een verre tooverwereld, waar zich telkens nieuwe wonderen vertoonden. „Achter in den tuin is een klein tentje waar je 's avonds een brandende lampion kunt neerhangen” ging Mien opgetogen voort, „en uit mijn kamertje kan ik den trein zien voorbijgaan. In den vijver zwemmen wel honderd goudvisschen”. „Wil je mijn stekelbaarsjes meenemen” stelde Jan voor, „ik heb ze net gisteren in de sloot gevangen”. „Bah, nee! die zijn veel te leelijk. 't Is een deftige buurt, moet je denken. Alles nieuw geverfd, heel anders dan hier” smaalde Mien

met de snel groeiende verachting van haar moeder voor een lang doorleefd zorgenvol haring-en-brood verleden. Dien nacht duurde het lang, voor de kleine Jan op zijn veldbed in een armoedig zolderkamertje ingeslapen was. Hij peinsde over het aanlokkelijke „buiten wonen”. Zijn buurmeisje rees voor zijn verbeelding op als een fee in een sprookjeshof. Hij had niet durven vragen, of hij eens bij haar op visite mocht komen, maar als er toch eens een kansje was, om de goudvisschen, de konijnen, de bloemen en de rots te zien! Heinsen, de winkelier in ruste, stond naast zijn vrouw voor het groene hekje van villa „Nooit gedacht”. Hij tuurde den welonderhouden asphaltweg af om te zien, of de vrachtrijder met zijn meubels naderde. Let wel, de dorpsche vrachtrijder, niet de steedsche emballeur. Volmaakt vergeefs had deze laatste om de klandizie gepleit, vanaf het oogenblik dat de advertentie: „ter overname aangeboden, een druk-

STRAATRECLAME TE NAPELS. NAPELS' „PULCINELLA” MAAKT RECLAME VOOR EEN SCHOUWBURGVOORSTELLING

beklante affaire in koloniale waren en aanverwante artikelen" in de Zaterdagavondkrant was verschenen. Juffrouw en weldra mevrouw Heinsen had te lang naar het reclamebordje: Wees slim . . . gekeken, om deze korrel levenszout niet ten eigen gerieve te benutten. „Wees slim, neem den vrachtrijder, die rekent minder" had ze haar echtvriend ingefluisterd. ☼ En welk een vrachtrijder! Een goedgelovig man met een blauwen kiel, klompen, een zweep, een huifkar en een stel Brabantsche trekpaarden. De helft van het meubilair uit de welbeklante affaire vulde de ruimte onder

de huif, de rest kwam vóór-, boven-, achter- en onderaan den wagen. Tusschen de vier massieve wielen hing aan kettingen een diepe bak met een zwart leeren zeil erover — wat dáár niet in kon! ☼ Toen deze bak de naaimachine, de koperen kooi met de kanarie, meneer's Zondagsche bottines, een eetservies, de trouwjapon en de heele inmaak had ingeslokt, bleef er nóg plaats over! Maar dat kwam, omdat er alleen dingen in hoorden, die licht beschadigd konden worden. ☼ De spichtige Mien had na lang smeeke van haar ouders gedaan gekregen, dat ze naast den vrachtrijder op den bok naar de nieuwe woning mocht rijden. ☼ „Nou, ik vind het een malle vertooning!" pruttelde de winkeliersche. „Onze villa staat naast het huis van den gemeentesecretaris en tegenover de villa van den dokter. Wat een idee zullen ze krijgen, als we niet allemaal met een auto komen". „'t Is nog een kind" zei Heinsen, „ze letten 't meest op ons". ☼ Vóór het groengeverfde hekje stonden ze, toen de verhuisboel in de verte naderde. Heel langzaam en zeker, zooals dat een vrachtrijder betaamt. Met elken meter, dien hij naderbij kwam, ging een evenredig deel van juffrouw Heinsen in den toestand van mevrouw over. Toen de wagen vóór huize „Nooit gedacht" stilhield, hadden de wateren der vergetelheid zich boven den winkel in het kleine stadje, boven de vaten met krenten en groene zeep, boven de gunst der talrijke klanten zelfs gesloten. Het was eenvoudig, alsof familie van den burgemeester van het eene landhuis in het andere trok.

Mien sprong van den bok, de vrachtrijder tikte beleefd tegen zijn scheeve pet, meneer vischte tusschen duim en wijsvinger een fooi uit zijn vestzak en mevrouw monsterde als een legerautoriteit den wagen om te zien, van welken kant hij aangepakt moest worden. Het beste zou zijn, te beginnen met den bak, die het eetservies, de inmaak en de trouwjapon bevatte. Met het resolute, dat toch altijd de vrouw van zaken bijblijft, sloeg ze het zwarte zeil op en . . . deinsde ontzet achteruit. „D'r zit een jongen in dien bak" gilde ze. Vlug als een aal glipte de verstekeling uit zijn schuilplaats en verborg zich achter de rokken van Mien. „Wat moet dat beteekenen?" donderde Heinsen, want hij kòn donderen tegen kleine jongens, die in zijn winkel een natten vinger in de afdeeling „witte suiker" staken. ☼ De vrachtrijder, bang zijn nieuwe relatie te mishagen, kwam met de paarde-

zweep, maar Mien drukte met den eenen arm den kleinen jongen tegen zich aan en strekte den anderen afwerend uit „Het is Jan, moeder!" riep ze. „Jan van de achterburen!". „Ben je gek, om dien schooier hier mee naar toe te nemen" siste mevrouw, terwijl ze een steelschen blik op de villa van den dokter wierp en met het eerste vage besef van Verleden's onuitwischaarheid. „Ik heb hem niet meegenomen!" barstte Mien uit, „hij komt uit zichzelf!". „Wat mot je hier, hè?" bulderde Heinsen tegen het hoopje ellende achter de rokken van zijn dochter. „Stil maar, ze doen je niks!" fluisterde Mien tegen het schreiende kind. „Hij kwam maar even naar de bloemen kijken, hè?" voegde ze er vlug begrijpend aan toe. ☼ „En de gouhou-houdvissies!" snikte Jan. „As je maar weet, dat ie 't hek niet inkomt" snibde mevrouw. „Hij gaat zoo subiet weer met den vrachtrijder terug". „Asjeblieft, mevrouw!" zei deze eerbiedig en vast besloten, alles wat de familie mocht hinderen, zoo ver mogelijk weg te voeren.

☼ Toen begon het uitpakken van de meubels en omdat je niet overal tegelijk op kunt letten, vergaten de groote menschen de kinderen. Vol vertrouwen legde Jan zijn handje in de grootere hand, die hem het sprookjesland binnenvoerde, zij het dan sluipend van schuilplaats tot schuilplaats. ☼ Was het geen wonder van zon en bloemen, van jubelende vogels en sprankelend water — de toovertuin, dien men „buiten" noemt? Toen een uur later de vrachtrijder stadwaarts keerde, had hij een voldaan jonkje naast zich op den bok, dat voortaan in zijn grauw alledagsleven de herinnering meedroeg aan een zelf-doorleefde heerlijkheid. Gelukkig maar, want nu was alles uit den bak, dat licht beschadigd kon worden, goed overgekomen — ook de kinderziel!

DAVID TOMKINS

*) Met den tweeden prijs bekroond in den Korte-Verhalen wedstrijd.

STRAAT IN EEN NAPELSCHE VOLKSBUURT

FLOXEN

ONWILLIG hief hij het hoofd op van zijn werk, een stapel schriften, dien hij had te corrigeeren, en keek om zich heen. Een vreemde geur was in de kamer, een geur, die hem hinderde. Onder zijn werk door, er was nog zooveel te doen vanavond, had hij al getracht dien geur thuis te brengen. 't Kwam niet van beneden, waar de juffrouw bezig was met het eten, ook niet van de gasfabriek, want de wind was aan den anderen kant. ☼ Een zoete, kruijge geur, iets als hooi, een geur, die hem bekend voorkwam en dien hij toch niet thuis kon brengen. ☼ Ongeduldig om de stoornis legde hij zijn rood potlood neer en stond op. Ja, daar op den schoorsteenmantel lagen nog de bloemen, die hij van school had meegenomen, een gewoon schoolboeketje, zooals hij dagelijks kreeg: wat dahlia's, wat helianthen, met een draadje wol bij elkaar gebonden. Hij nam de bloemen in de hand, daar, een flox zat tusschen de dahlia's verscholen, een groote, roze pluim, onhandig-kort afgeplukt,

de bloempjes gekneusd en verfomfaaid, en toch nog geurend. En dan ineens, scherp als een miniatuurtje, zag hij voor zich: een laag, wit huisje met groene luiken, een hoge pomp half verborgen achter een grooten vlierstruik, twee kromme pereboomen op het grasveld, en daar tusschen een bed met floxen. Floxen, groote, zware pluimen, roze, wit, lila, rood, wuivend in den wind en geurend met een vreemd-zoeten kruiigen geur, iets als hooi. Hoeveel jaren achtereen had hij de floxen zien bloeien in dat perkje thuis, het perkje van zijn moeder, dat ze ieder jaar opnieuw weer verdedigen moest tegen zijn vader, die den heelen tuin productief wilde maken en bloemen nuttelooze dingen vond. Hij herinnerde zich het goedig geplaag, ieder jaar herhaald, de dreiging, dat nu dit jaar die poesters weg moesten, dat ze zonnebloemen mocht hebben, voor de kippen. En het koppig trekje op moeders gezicht, de beweging van haar rechterhand, alsof ze iets wegveegde, en haar besliste uitspraak: „De floxen blijven in het voortuuntje”. Later, als hij met vakantie van de kweekschool thuiskwam, had hij het hoofd vol plannen om het oude huis te moderniseeren, hij sprak met zijn moeder over rotstuinen en Engelschen aanleg. Zij luisterde vol belangstel-

ling, bekeek de platen van zijn plantkunde-boeken schudde het hoofd over al die vreemde namen. Maar toen hij dacht, dat hij haar gewonnen had voor een rots-tuin, kwam een beetje angstig haar vraag: „Maar mien floxen, past die der wel bie?” En toen hij voorzichtig vertelde, dat de floxen minder geschikt waren, dat ze andere, veel mooier bloemen zou krijgen, kwam weer op haar gezicht het koppig trekje, dat hij na zijn

vaders dood niet meer had gezien en haar rechterhand schoof afwerend over de tafel. „Mien floxen blijven in het voortuuntje” zei ze beslist, en hij wist al zijn plannen verworpen. En daarna zooveel jaren, dat de floxen bloeiden, zonder dat hij ze zag! De vacantes waren zoo kort, de wereld zoo groot, en reizen zoo ontwikkelend! Er bleef soms maar een enkele dag over, om het oude huis en de oude vrouw te bezoeken. Even een vluchtig gesprek, ze stond zoo buiten alles wat hem interesseerde, een enkele brief, wat kaarten, meer niet. Een vakantie naar Engeland voor zijn akte, een vakantie naar Texel met een vriend, met een reisgezelschap naar Italië. Iedere vakantie was gevuld en welbested. Maar steeds na een kort bezoekje aan het oude huis had hij het vaste voornemen een volgenden keer langer te komen. Moeder werd oud, smalletjes, grijs, ze liep moeilijk en haar handen beefden af en toe; nog den laatsten keer dat hij er was, een paar uurtjes, omdat er 's avonds een lezing was, die hij niet wilde missen, viel het hem op hoe klein en gebogen ze was. Bij haar geliefde floxen stond ze en keek hem na, de zware pluimen vleiden zich tegen haar japon. En kort daarna het bericht van een buurvrouw, moeder in den nacht gestorven, heel alleen. De bloemen vielen uit zijn hand. O, die knagende dingen uit het leven, die nooit meer waren goed te maken en die je niet vergeten kon! Eerbiedig zette hij de gekneusde flox in een vaas met water. E. VAN DEN BERG—BOLDINGH

Het hofje van Belois te Schiedam

VAN oudsher schijnen de inwoners van Schiedam om hunne zuinigheid en spaarzaamheid bekend te zijn geweest, in die mate zelfs, dat reeds vroeg de zegswijze: „Schiedammetje droogbrood” ontstond. Of deze eigenschap hun ook bij de liefdadigheid in den weg stond, is niet zoo met algemeene woorden te zeggen, maar een feit is het, dat in den loop der eeuwen slechts één Schiedammer zich geroepen heeft gevoeld, om door de stichting van een hofje een veilige woonplaats te verschaffen aan „schamele vrouwen”, gelijk hij het in den stichtingsbrief uitdrukte, „die haer leven onmachtich sijn, ende haer cost niet en mogen winnen”. Omtrent de persoon van den stichter is weinig bekend. Zijn naam was Huybrecht Corstenszoon. In het dagelijksch leven hield hij zich met het haringbedrijf bezig, want in 1578 verkocht hij een schuur en haringplaats. Verder was hij ambachtsheer van Belois, een heerlijkheid, ook Bloois genoemd, gelegen op Schouwen, niet ver van Brouwershaven. Het hofje heeft hieraan zijn naam ontleend. Deze Huybrecht Corstenszoon nu verkreeg in 1589 op zijn verzoek

van de stad een stuk grond, gelegen op het terrein van het voormalige St. Annaklooster, en daar heeft hij een aantal huisjes laten bouwen. Uit den op den 15 November 1593 verleden stichtingsbrief blijkt, dat het „Oude wijfkens hof” toen bestond uit twintig woonhuizen met een „backhuysende corensolder”. Dit, aan de Noordmolenstraat gelegen hofje, werd later het Groote of Buienhofje genoemd, ten gevolge van het feit, dat Huy-

Foto C. J. Steenbergh

HET VOORMALIGE HOFJE VAN BELOIS TE SCHIEDAM

brecht Corstenszoon enkele jaren na zijn eerste schenking op een ander punt van de stad, in de Kreupelstraat, een kleine rij woningen bouwen liet, welke voor een zelfde doel waren bestemd. Deze huisjes, die later den naam van het Kleine of Binnenhofje verkregen, worden ook thans nog voor hun oorspronkelijke bestemming gebruikt. Zij zijn in den loop der jaren verbouwd, en missen tegenwoordig alle architectonische schoonheid. Een afbeelding van dit hofje, dat in zijn vorm (eene rij huisjes) eigenlijk geen hofje is, is daarom hier niet opgenomen. Het Groote hofje is tot 1926 op de oude plaats gevestigd gebleven. Toen is in één der buiten de oude stad ontstane moderne woonwijken een nieuw hofje gebouwd. De fotograaf heeft het ingangshek, en een zijgang, die hem als merkwaardig trof, opgenomen, maar ook hier is alle architectonische schoonheid verloren gegaan. De iepenboomen, voor welke in de 18e eeuw jaarlijks een post wegens snoeien op de rekening werd gebracht, bestonden sinds lang niet meer. Het pleintje was door een onoogelijk bleekveldje vervangen, terwijl in de plaats van een monumentale pomp in de 19e eeuw een hardsteen paal met gaslantaarn gekomen was. Het bestuur der stichting was aan twee „buitenvaders” opgedragen. Later is men hen Regenten gaan noemen, terwijl in 1701 het getal op drie is gesteld. Voor hunne vergaderingen hadden zij natuurlijk behoefte aan een Regentenkamer, welke vooral door de drie omstreeks 1740 aan het bewind gekomen Regenten Maarten Penning Corneliszoon, Mr. Mar-

Foto C. J. Steenbergh

DOCKRIJKJE IN HET HOFJE VAN BELOIS TE SCHIEDAM

tinus den Beer en Cornelis de Cocq is verfraaid. Van deze schoonheid was echter al even weinig overgebleven als bij het hofje zelf. Een afbeelding is ook niet bewaard, en wij moeten onze kennis dus putten uit enkele schaarsche mededeelingen in de rekeningen en het resolutieboek der Regenten. Aan de eene zijde der kamer bevond zich een schouw, met gesneden lijst en pilasters, in 1761 vervaardigd door den beeldhouwer Joh. Jac. Bouwert, evenals het snijwerk boven de deur. Onder de schouw denke men zich een haardplaat, en er boven een spiegel, benevens een schilderstuk, waarover saanstonds nader. Op de met een groen laken bedekte tafel stonden een tafelbel, tinnen kandelaar, een tinnen inktkoker, en vermoedelijk een comfortje voor het kooltje vuur. Een pijpenstandaard stond op een guéridon, een z.g. stommen knecht, tegen één der wanden. Om de tafel waren notenhouten stoelen geplaatst. Voor wandversiering lieten de Regenten in 1742 door Klaas van der Spit een lijst hunner voorgangers met hunne wapens vervaardigen (natuurlijk met voldoende ruimte voor hun eigen namen en wapens, en die hunner opvolgers), terwijl zij in 1762 op eigen kosten aan den ook van elders bekenden Rotterdam-schen schilder Dionys van Nymegen de vervaardiging van vier schilderijen opdroegen. Aangezien van de boven beschreven aankleding der Re-

gentenkamer niets, letterlijk niets, meer over is, en wij van de lotgevallen van al deze voorwerpen door het ontbreken van de notulen der Regentenvergaderingen van 1811 tot 1890 niet op de hoogte zijn, moge hier aan de hand van het resolutieboek eene beschrijving der schilderijen volgen. ☼ Bij het binnenkomen van de Regentenkamer zag men aan zijne rechterhand den stichter afgebeeld, aan de burgemeesters der stad zijn request aanbiedend, met het verzoek om een terrein voor het hofje. Het schoorsteenstuk was een allegorie: een vrouwspersoon, die een gebrekkig menschen opricht, voorstellende de Barmhartigheid of Liefde tot den naaste. Boven de deur was het wapen van den stichter aangebracht, nl. een mannenfiguur, met een bijl in de hand, op één knie geknield bij een bladerloozen boom. Ter linkerzijde hing het voornaamste stuk. Daar hadden de drie Regenten zich zelf doen afbeelden, zittende op de jaarlijksche uitdeeling van tarwe, rijst enz. aan de bewoonsters van het Hofje. ☼ Waar deze schilderijen gebleven zijn, is niet bekend. Heeft men ze in de 19e eeuw verwaarloosd, en zoo aan langzame vernietiging prijsgegeven? Verkocht zijn zij vermoedelijk niet; althans in het archief van het Hofje zijn geen hierop betrekking hebbende stukken aangetroffen. Bovenstaande beschrijving is met opzet ingelascht, ten einde belangstellenden eventueel op het spoor te kunnen brengen. ☼ In 1926 is het Groote hofje verplaatst naar de Aleidastraat, waar onder leiding van den Schiedamschen architect A. Stahle een nieuw en grooter hofje is gebouwd. Het centrum is een langwerpig pleintje, aan de Zuidzijde breeder dan aan de Noordzijde. Aan drie zijden vindt men woningen; aan de Zuidzijde is de Regentenkamer in een op zich zelf staand gebouwtje geplaatst. Verder zijn ten Westen van het pleintje twee rijen woningen gebouwd, terwijl een muur het geheel afsluit, en twee poorten van de straat af toegang geven. De nieuwe stichting telt 36 woningen, en de architect heeft met de mogelijkheid van uitbreiding rekening gehouden. ☼ De Regentenkamer is door den architect in een modernen stijl ontworpen. De oude vergaderplaats vertoonde geen enkel meubelstuk, dat de plaatsing in een nieuwe en fraaiere omgeving waard was. Naar het schijnt, was eene fraaiere Regentenkamer, van welke de architect een eenvoudig doch bijzonder geslaagd geheel heeft gemaakt, niet mogelijk; wel treft men er een van het nieuwe hofje aan.

Dr. A. J. VAN DE VEN

ZE MOST ER UUT

„HÈ j' nog meer te commedeeren? A'j' moar weten, da' 't mien nie schèlt, 't zal mien stèken, al wa' j' zeg". ☼ „En ik zeg oe, ie mut er uut; o' j' 't land bewark' of nie 't zal mien heelgaar nie' steken, ik verzette één Mei de posten; ik 'eb oe 'ewaarschouwd, ik mut mien achter'uus en 't stuksken land zelvvers gebruiken, ie mut er uut". ☼ „k 'eb lach an oe en oe compleementen,

Foto C. J. Steenbergh

HET NIEUWE HOFJE VAN BELOIS TE SCHIEDAM

ik blieve d'er in". ☼ Haar tandelooze mond bibberde van kwaadaardigheid. Dat zol ze dan toch is zien, biekans veertig joar 'ad ze in vrede in 't achter'uus 'ewoond, en toe' opeens, toe' dat den olden 'Armen stierf, toe' 'a 'j 't lieve lèven 'an den gang, doar kwam den jongen kwiksteert met zien complementen, wat verbèlde zo'n snotneuze zich wel, en zei, as dat ie nie' genog 'ad met zien jonge wief, alleenig aan 't voor'uus, en dat ze der uut most. — Zien Voader 'ad er meer as zat an 'ehad. Ze most zich schoamen een old mins uut 'uus te zetten. ☼ Ze 'ad altied pront de 'uur betoald en altied uut vriendschap veur den olden man ewasschen, één cent veur een dook en twee d' 'alf veur een 'emd, as dat bie geval te veul was, dan most ie 't moar zeggen en de koe 'ad z' altied 'emolken; „stank veur dank” dat ad 'en mins, moar doar-umme, den jongen Arm en zien vrouw kost verzèkerd wezen; ze gong er nie' uut. — ☼ 't Was nog vroeg in den morgen en heerlijk voorjaarsweer, langzaam verjoeg de zon de nevel van 't land en 't winterkoren verderop kwam fel groen te voorschijn, de muurbloemen hadden al knoppen en 't bleekveld leek zoo malsch, 't werd tied dat de sik der kwam. — En 'ier zol z' uut motten, . . . de olde Merie liep naar binnen en kletste de buiten-deur van haar huisje dicht. ☼ Ze bēfde der van, zo'n be'andeling. Ze zol 'eele-gaar vergèten as da' ze de pap op 't peterolie stel 'ad stoan, 't gong er biekans over 'en . . . dat zol je dan toch is zien, ze gong der nie' uut . . . ; de sik most vandege ook is buten, ze 'ad noe mest genog, 't beest mocht de stal wel uut; op bleekveldjen an de poal doar zol ze 't dier zetten; den 'eelen winter 'ad 't beest dreuge 'estoan, moar ankommende wēke gong ze dermee noar den bok, dan kump 'et weer in orde. ☼ Terwijl ze haar pan-netje pap op tafel zette, één snee witte en één snee roggebrood daarin brokkelde en nog een dikke plak voor de sik af-sneed, werden haar gedachten weer kalmer en peinsde ze zoo langzaam aan, waar ze de boerenkool en waar ze de aardap-pels zou planten, want wisselbouw daarop was ze zeer nauwkeurig; ze dacht ook aan 't zaad in de kom, boven op de kaste, de floksen en de anjelieren en de leeuwbe-ken most ze zaaien, de renonkels en dahlia's leggen, de muurbloemen voor 't schuurtje waren al in knop en 't zal heur verwonderen of den olden noteboom van 't joar wat zol gēven, as 't zuk mooi weer bleef dan stond marren de pereboom in vollen bleui. — Ze was al dat booze al-weer vergeten en . . . ze gong der toch niet uut. Vroom vouwde ze haar rimpelhanden:

— Onze lieve Heer was gerecht, Hie zol der nie verloaten, alles kwam van Hum, wa' greuide en bleuide, al de zēgen kwam van God. — Ze bad zoo vertrouwend en dankte voor alle zegeningen, want al was ze weduwvrouwe, Onze lieve Heer 'ad 'et goed met 'er veur en den jongen 'Armen zol zien strēken nog wel 't 'uus kriegen. — ☼ Met smaak at ze haar sober maal; ze most an moaken, de sik gong zoo an, die 'ad 'et veurjoar in 't euf: „stille moar mien deerntjen ie goat noar buten”, riep ze van uit het vertrek, „ie goat temet noar 't bleekveldjen, zoo lange bin ie al in 'uus 'eweest, noe goa' j' deruut”; ze brokkelde het roggebrood en liep naar 't stalletje, dat door een rieten muur van het woonvertrek gescheiden was. Onder lieve woordjes voerde ze haar lieveling, die voorzichtig met haar lippen onderzoekend, of 't goede kost was, het brood uit haar hand at, terwijl ze telkens haar trouwe oogen naar haar meesteres opsloeg; de oude vrouw vertelde, als aan een kind, wat het beestje te wachten stond; van het bleekveld, het gras en de zon daarbuiten. Even daarna liep ze, met een dikken stok in de hand en de sik aan een touw achter haar aan de schuur uit. „Joa, stille en beetjen, meisjen, nie zoo springen, ie bint beduusd van 't lich', 't is te veule veur oe, zoo inens, — de zonne zal oe goed doen; — stille dan toch, ik kan oe hoast nie holden, — wach noe toch, to' 'k den poal in den grond 'eb; — 'oe liekt 't oe noe? — Joa zoo stoa j' best, — gras genog mien deerntjen, vret oe noe moar zat”. — De sik besnuffelde het gras en trachtte te loo-

pen; onwennig trapte ze met haar lange hoeven zoover als het touw dat toeliet en blerde, wilde verder dan het touw, haar meesteres achterna, die naar de schuur terug liep om de geite-stal uit te mesten. Die oude Merie glunderde van voldoening, ze stal uit te mesten. Die oude Merie glunderde van voldoening, ze genoot, zoo veule mest as der was, da' was noe altied zoo, a' j' moar vooruut zorgt, ze had verlejen noajoar braaf blad 'e'arkt en onder de sik 'estrooid, joa veurzorg, vooruut prakkezeeren dat most en mins. — Endrik 'ad 't stuksken land mooi um 'emoakt, ze kon 't noe mesten; — dapper werkte ze met de spa en lette niet op den jongen man die naastan zijn land beploegde, telkens keerde als hij aan 't land van Merie was gekomen en een nieuwe voor begon; het paard stampde, de ploeg sneed hoorbaar door de aarde en Harmen moedigde al mopperende en manend zijn bles aan. — Wéér had hij een voor getrokken tot dicht bij haar. ☼ „Mins wees noe toch verstandig”, begon Harmen, „met Mei verzet ik de posten, ik 'eb oe stuksken land neudig, geleuf mien, poot noe geen eer'pels”. ☼ „Da' zu'w' is zien, der is nog gerecht'eid veur een old mins”. — Ze pootte; — de eer'pels bint er hoast in, prakkezeerde ze, en de boonen mu'n doar stoan en gunder

Foto C. J. Steenoe gn

DE VELDUIL

neer en zwaar lag een ader aan haar slaap. ☼ „'E' j' nog poot-eerpels? De erten mut er ook in, en 't is temet ook tied veur de boonen, a' j' mien 't zaakjen meegef, dan kump 't veur me-kaar. Garre wil oe elpen an 't uus schoonemaken den jongen Armen' gef zien koare veur 't overhuzen, ie kunnen ook nog wel vrogger overhuzen a' j' wilt”. ☼ Opeens stond de olde Merie overeind, de hand dreigend uit gestoken, krijschte ze woedend: „Ie konkelt met 'Arm, mien deur uut!” ☼ „Mins, holt oe gedekt, ie zollen der wat van kriegen, ik zeg oe nog ens, goed-schiks of kwoadschiks, der uut mu' j'”. „Dan mu'n ze der mien uut droagen, de voten noar veuren!” ☼ Ze was heele-gaar overstuur, toen haar schoonzoon was vertrokken, alles klopte en hamerde, haar hoofd, haar polsen, haar hart, ze moest gaan zitten: „Lieve' Heer, mien God!” De stoel kon ze niet bereiken, ze viel. ☼ 's Morgens vroeg blerde de sik in 't schuurtje, de melkboer vond het melkpannetje niet op de stoep hij ging naar binnen: „Heere, minsen, Merie!” ☼ De oude Merie is haar huisje uitgedragen, met de voten noar veuren.

M. V. KAMPEN

AVONDBEZOEKEN BUITEN

DAAR komt ten slotte mijn uil! ☼ Het is hier 's avonds tegenwoordig een opeenhooping van bezoekers! Nu het korenveld voor ons huis gemaaid is, is het, ondanks mijn aanwezigheid, de verzamelplaats van vele diersoorten geworden. ☼ Eerst zijn er altijd de hazen en

konijnen, die er met hun heele familie — en er zijn nog schattige kleintjes bij! — komen rondtarten en eten. Zij zijn al bijna niet schuw meer. Zulke aardige modelletjes hebben zij, donkere figuurtjes tegen de lichte stoppels, met ronde ruggetjes in elkaar gedoken, zitten zij daartusschen te knabbelen; en dan ineens zitten zij op, als zij onraad meenen te hooren, of iets zien, de lange, spitse ooren hoog opgestoken boven het eigenwijze snoetje, het heele lijfje gestrekt, de voorpootjes opgeheven, klaar tot den sprong Soms springen zij dan ook, verschrikt, ineens weg — met een geestig meehobbelen van het helwitte pluimpje van achteren. De hazen zijn wat statiger in hun bewegingen, beheerschter, houterig bijna, en toch sneller. Tusschen deze knaagdierenfamilies door zitten veel vogels te pikken; duiven en eksters in grooten getale. Patrijzen heb ik nog niet gezien, maar de fazanten komen heel behoedzaam in een heel groepje, mannetjes en vrouwtjes, aanwandelen. Voor hen moet ik een beetje oppassen; by het minste geluid kiezen zij het „hazenpad”; maar als ik stil zit, komen zij achter elkaar aan, vlak aan mij voorbij. Terwijl ik dan hun mooien vorm en kleuren bewonder, kan ik mij voor den zooveelsten keer die jagers niet indenken, die op al deze vreedzame en mooie

dieren schieten! Maar dit is nu eenmaal een aparte smaak; ik ken heel sympathieke en toch hartstochtelijke jagers, die in het gewone leven geen vlieg kwaad zouden doen; je schijnt het van de sportieve zijde te moeten bezien. En het blijft een feit, dat de resultaten meestal heel smakelijk zijn! Hoe het zij, ik zie mijn fazanten liever hier rondtippelen. Dan is er een Vlaamsche gaai, waarmee ik vriendschap probeer te sluiten, hij lijkt me elken dag al een beetje nader te komen; hij is nog jong en zit mij heel eigenwijs aan te kijken vanaf een paaltje. Op datzelfde paaltje zit nu, op dit latere uur, ineens mijn uil. Zoo'n leuk zacht, dik beest is een uil, met dien interessanten kop! Hij zit daar ineens, niet aangekondigd door het lawaaiige vleugelgeklepper van de duiven en den Vlaamschen gaai of het geroep van de fazanten . . . mijn uil is onhoorbaar. Dat is altijd wel

even schrik-aan-jagend: ineens zit hij daar, groot en onbewegelijk, en schijnt mij aan te staren met zijn groote, ronde oogen. Soms, als ik maar even een anderen kant uitgekeken heb, naar een van de vele konijnen of iets anders, is hij even onmerkbaar ineens weer verdwenen. Ook vlak langs mij, gaan de groote vleugels geruischloos op en neer. Hij komt niet, voor het al duister begint te worden. De kleine konijntjes zijn alweer weg — ook in de konijnenwereld schijnt zooiets te bestaan als kinderenbedtijd! — er zitten nog een paar groote, ik kan in de schemer niet meer zien, of het hazen of konijnen zijn Ook de vogels zijn weg Er is wel onderwijl iets nieuws komen scharrelen in de dorre bladeren onder de struiken in den tuin, door de klimop en het gras, en eindelijk over het pad ook in de richting van het korenveld. He tis iets, dat schuift met veel misbaar, en bovendien hard snuift en blaast. Aan de geluiden zou je heusch eerst denken, dat er een geweldig monster aan komt zetten. Toch is er eerst, ook met alle inspanning, niets te zien, tot het zich eindelijk door de klimop heen gewerkt schijnt te hebben, en er een, in verhouding tot al het lawaai, heel klein bolletje het pad schijnt op te rollen. Het snuift en blaast nog altijd, er volgt een tweede, die iets kalmer is, en, boven verwachting snel, rollen zij beiden het pad over. Eenmaal in de stoppels aangeland, zou je ze zoo kunnen pakken, zoo geheel is hun aandacht bij hun snuffelen en zoeken, en belet hun eigen lawaai nu iets te hooren naderen, maar . . . je zult dat toch wel uit je hoofd laten, want deze late bezoekers zijn . . . egels. Venijnig zijn de ronde ruggetjes met stekels bezet. Maar de duister-

nis valt. Ik hoor hen nog lang scharrelen, maar kan hen niet meer zien. En mijn uil, met zijn sombere geruischloosheid, komt het bezoekuur sluiten F. E.

ZEILEN

WIE eenmaal heeft geleerd zijn genoegen zeilend op het water te zoeken, dien zal het water niet gemakkelijk weder los laten. Zeilen is iets, wat ons „te pakken” krijgt 't Is een liefhebberij, die niet is te vergelijken met fietsen, autorijden of motorvaren, want gemakkelijk kunnen we ons indenken, dat men deze takken van sport opgeeft en vergeet, met zeilen is dit uitgesloten. 't Is een soort van geloof op sportgebied. Een overtuiging die ons doordringt en steeds bezig houdt, waartoe we alles terugbrengen. Een wijde vaart, een plas, een meer, de zeiler beziet en taxeert ze naar de beteekenis die ze voor de boot heeft. Elk pleziervaartuig heeft zijn belangstelling, elke scheepsartikelenwinkel trekt zijn aandacht.

HET GENOT SCHUIJT IN HET ETEN VANDE SPIJZEN
DIE MEN ZELF BEREID HEEFT

Op jachtveilingen is hij zoo mogelijk aanwezig, al denkt hij er niet over om te koopen, laat staan er geld voor heeft. Is de zeiler aan zijn dagelijksch werk en ziet hij een wijl op naar de wuivende boomtoppen voor zijn raam, het ruischen van den wind voert hem altijd even naar zijn schip terug. Hij schat de windsterkte en bedenkt een bijpassende zeilencombinatie, hij neemt de windrichting op en „rakken” die daarbij al of niet „bezeild” zijn deemen voor zijn geest op. Hoe gemakkelijk droomt hij even verder en ziet hij zijn schip zich onder den druk van de vlagen op zijde leggen, hoe het boegwater opspat en langs de flanken van zijn schuit wegschiet. Met helmstok en zeilschoot in de hand worstelt hij in gedachten met wind en golven. Zeilen is iets aparts. Misschien is een zeiler te vergelijken met een ruiter. Want

...MEN MOET HET KENNEN, VOORTGESTUWD TE
WORDEN OP EEN RUIME PLAS...

zooals deze zijn soms lastig paard moet beheerschen en zijn wil opleggen, zoo moet het de zeiler zijn schip doen. Want het leeft onder zijn handen, het reageert op elke windvlaag zoowel als op elke luwte. Het zeilend schip houdt zoowel de bemanning als den stuurman voortdurend bezig. Zeker, men kan zeilend niet die afstanden afleggen als waarop een motorvaarder prat gaat. In smalle vaarten schiet het laveeren maar langzaam op en bij algeheel gebrek aan wind is het loopen voor de treklijn geen pretje. Maar ondanks dit alles zal de zeiler zijn schip niet willen ruilen voor de motorboot die ongevoelig voor wind en golven steeds maar zijn zelfden gang loopt. Zonder emotie en wat is het leven zonder dat? Bij het genot van het zeilen op zich zelf komt het niet mindere van de vrijheid. Men moet het kennen, voortgestuwd te worden op een ruime plas met niets dan het onstuimige water om zich heen, in rotsvast vertrouwen op de sterkte van zijn schip en tuig te midden van de wildste aanvallen van wind en water zich volkomen veilig voelende. Het vrijheidsgevoel stijgt het hoogst, wanneer men een stuk van zijn vakantie op het water doorbrengt. Zijn het oerinstincten, die dan in ons wakker worden? Voelen wij in het diepst van ons wezen dan toch, dat het een band is, die de samenleving ons oplegt? Reeds wanneer men aanvangt zijn schuit voor meerdere dagen te proviandeeren, ontwaakt het onstuimig verlangen om de zeilen te hijschen en weg te varen om los van alles te zijn, dat ons dagelijks bezig houdt. Geen zaken, geen telefoon en vooral ook geen krant, die dwingeland. De medemensch, die naar een net en rustig

pension gaat, ziet eenigszins meewarig dat zeilgedoe aan. Hoe, vraagt hij zich af, moet men in zoo'n schuit eten en drinken, hoe ter wereld behoorlijk slapen en zich wasschen, enz. ☼ Nog veel te veel menschen meenen, dat men niet anders kan eten, dan gezeten op een stoel en aan een gedekte tafel. Onvermijdelijk behoort bij slapen een ledekant met dekens en kussens en voor wasschen en de rest is een waschtabel met spiegel onmisbaar! ☼ Inderdaad kunnen bezitters van groote jachten zich de weelde veroorloven om al die levensnoodzakelijkheden aan boord precies eender als thuis te betrachten. Maar met het averechtsche gevolg, dat uitgaan op een klein schip, waar men dit alles slechts primitief kan doen, veel aangenamer is. Want alles gaat anders dan thuis en dat brengt er juist het aantrekkelijke in. ☼ Thuis bedenkt moeder voor elken dag een nieuw menu en weet dit op listige wijze telkens te varieeren. Wij mannen hebben het met recht dan maar voor het opscheppen. ☼ Aan boord moet men zelf bedenken wat men eten zal. Waarbij men bepaald is door verschillende grenzen: wat er aan boord is en wat men koken, braden of bakken kán. ☼ Maar we verzekeren u, dat er van een soeetablet met een paar Maggiblokjes, wat rijst en een liter water op primus of spiritustoestel een heerlijke soep te koken valt. Wat meegenomen aardappels zijn te bakken, maar het is ook volstrekt niet moeilijk om zelf een stuk of wat aardappels te schillen en te koken. Neemt men een flinke bal gehakt mede, voor dagen heeft men vleesch. Wil men versch vleesch, het bakken van biefstuk, karbonade of lappen levert heusch niet veel zwarigheden op. Rijst, griesmeel en havermout, hoe gemakkelijk zijn zij niet klaar te maken. Pannekoeken bakken kan ieder, die ook maar eenmaal gekampeerd heeft, brood koopt men overal en het zetten van koffie en thee is toch werkelijk al zeer eenvoudig. ☼ Wat deert eenig aanbaksel in de pan of een gerecht, dat een ietsje te zus of te zoo uitvalt? Het genot schuilt, wij volgen Multatuli vrij, niet alleen in het eten van de spijzen, maar in het eten van de spijzen die men zelf bereid heeft! ☼ Het afwasschen van de „Vaas" is werkelijk een vervelend werk. Dat toch goed moet worden gedaan en bijgehouden, anders vervuult de boel. Maar als we soms een dame te gast hebben, die dat karweitje van ons overneemt lucht het geweldig op. ☼ Slapen aan boord? Uitstekend! 's Avonds wordt een dekentent over het schip gespannen en op de banken of de plecht of in het ruim rolt men zich in zijn dekens of schiet men in zijn slaapzak. Ook in de oudvaderlandsche hangmat is het uitstekend liggen. ☼ Onvergelijkelijk schoon kunnen de nachten zijn. Onvergetelijk zijn ons de nachten, dobberend voor het anker op wijde wateren doorgebracht. Bij volslagen windstilte en onder werkelijk hemelsche sterrenpracht. Daar en dan vindt men rust voor den geest. ☼ Zich wasschen? De zwemmer plompt des morgens dadelijk in het water en wie in het natte element minder vertrouwd is, wascht zich buiten boord zeker even lekker als thuis. ☼ Ik zou alle jonge menschen willen toeroepen: leer zeilen! Geen beter wijze om geest en lichaam te stalen, geen beter weg om los te komen van allerlei klein gedoe en lastige vooroordeelen. Voor elke beurs is een passend schip te vinden en het volle genot van het zeilen vindt men zoowel, dikwijls zelfs méér, in het kleine schip dan in het groote.

C. VISSER.

Ontvangen uitgaven

Door de N.V. C. G. van Tubergen's Bloembollen- en Zaadhandel te Haarlem (Kweekerij Zwanenburg) werd ons een rijk geïllustreerde catalogus toegezonden. Behalve bollen en zaden levert de firma ook tuinbouwbenodigdheden. Als adviseur is de tuinarchitect Th. J. Duin aan de firma verbonden.

De Reichsbahnzentrale für den Deutschen Reiseverkehr te Berlijn heeft een geïllustreerden gids uitgegeven voor hen, die de genoegens van de wintersport willen beleven; Schwarzwald, de Harz, Thüringen, Sauerland zijn voor Hollanders al heel gemakkelijk te bereiken; Saksen en Beieren, Silezië liggen verder van huis, maar overal is alles gereed om schaatsenrijders, skilooers en slederenners te ontvangen, van November tot Maart, in de Alpen zelfs tot Mei duurt het wintersportseizoen.

IN HET RIJK DER STILTE

DOOR CHARLES G. D. ROBERTS

DE REIGER IN DE BIEZEN. (Vervolg)

2)

N A zich ervan overtuigd te hebben, dat hem geen gevaar dreigde, vloog hij met langzame slagen langs den oever, waarbij zijn lange pooten bospottelijk achteruit staken en liet zich weer vallen op de volgende uitstekende punt. Zoodra hij den grond aanraakte en zijn evenwicht had herkegen, werd hij weer het onbewegelijke beeld van een vogel, als een vleesch geworden voorstelling op een Japansch scherm. ☼ Maar op dit punt was de fortuin hem bij zijn visschen niet gunstig. Hij wachtte volle vijf minuten zonder dat er een visch of een kikker binnen zijn bereik kwam. Plotseling maakte hij zich uit den knoop en schreed statig door de weeke modder tusschen de biezen en het water. Onder het loopen stak hij zijn langen hals dan eens naar links, dan naar rechts uit en zijn oogen drongen iederen schuilhoek binnen tusschen de biezen en het water-onkruid. Soms ving hij een kleine grondeling, of een groote zwarte watertor, die hij dadelijk opslokte; maar hij kreeg geen buit meer, waard naar het nest achter de heuvels te worden dragen. Daarom ging hij wat sneller loopen omdat hij gaarne spoedig een lapje grond wou bereiken een eindje verder op, waar veel kikkers huisden. Ten slotte aan de monding van een trage

rivier gekomen, begon hij er doorheen te waden zonder precies op te letten waar hij zijn pooten zette in de warboel van onkruid en etgroen. Onder dien warboel klonk een zacht „klik". Met een krijsch van schrik sloeg hij zijn vleugels uit, toen iets hem bij zijn teenen greep en vasthield. Hij zat in den ijzeren greep van een muskusrattenval. ☼ Die eene krijsch was alle geluid, dat hij maakte; maar zijn sterke vleugels sloegen wanhopig de lucht terwijl hij zich inspande om zich los te trekken. Het was natuurlijk onmogelijk de sterke tanden van de val open te wringen of zijn poot er uit te trekken; maar wel lukte het hem de val omhoog te halen uit haar kuil onder

Foto P. J. v. d. Laarse

ZIGEUNERJONGENS IN RUMENIË

het riviergras en ze den oever op te sleuren zoover de lichte ketting waarmee ze vast zat zulks toeliet. Nadat hij dit gedaan had, bleef hij eenige minuten stil staan, terwijl zijn woeste oogen met angst en verbazing keken naar het onverklaarbare schepsel dat zich aan hem had vastgeklemd. Na drie of vier vergeefsche pogingen om het te doorboren met zijn geweldigen snavel, begreep hij alras dat dit een onkwetsbare vijand was. Bovendien scheen hij in te zien, dat het een levenlooze vijand was; want na eenig nadenken begon hij er aan te tasten en te trekken met de punt van zijn snavel ten einde een middel te vinden om zich er van te ontdoen. Toen hij ten slotte bemerkte, dat al zijn rustige pogingen vergeefsche waren, barstte hij in toomelooze woede uit. Hij sprong heen en weer en trok en liet zich weer vallen en verhieft zich zoo hoog hij kon in de lucht en scheurde de gevangen teenen bijna uit het lid. Maar het eenige wat hij daarmee bereikte was een ondragelijke pijn in zijn poot tot aan de dij. Eindelijk gaf hij den strijd op en bleef bevend staan, zoo uitgeput dat hij zich nauwelijks staande kon houden. ☼ Intusschen kwamen twee jongens in een kano, gemaakt van een uitgeholden berkestam, de rivier op pagaaien. Zij hadden nog nooit gehoord, dat die deftigste onder de vogels wel eens aan toevallen leed, en zij begrepen er niets van. Zoo vlug mogelijk naar land roeiend, verwachtten zij ieder oogenblik dat hij bij hun nadering zijn bezinning zou herkrijgen en traag wegvliegen, zooals reigers gemeenlijk doen als men ze van nabij wil bestudeeren. Doch toen zij dicht genoeg bij waren om te zien wat er aan de hand was, waren zij uitermate verheugd.

(Wordt vervolgd)